

Metodološki okvir: Kvalitativni Segment Procjene - Ekspertski Panel

Svrha panela:

Ekspertski panel pruža dubinsku kvalitativnu procjenu fenomena zarobljavanja države prema dimenzijama predviđenim metodologijom. Njegov cilj je da kontekstualizuje kvantitativne nalaze, identifikuje uzročno-posljedične veze i rasvijetli obrasce klijentelizma i političke kontrole koje statistički indikatori ne mogu u potpunosti obuhvatiti.

Sastav panela:

- 7-12 članova sa dokazanim iskustvom u oblastima: vladavine prava, antikorupcijskih politika, ekonomskih i političkih analiza, javne uprave, civilnog društva i medija.
- Panel djeluje nezavisno, a izbor eksperata treba da osigura odgovarajući balans perspektiva.

Metod rada:

1. **Pripremna faza:** članovima panela se dostavlja set kvantitativnih podataka, inicijalnih analiza i indikatora koji su prethodno pripremljeni;
2. **Individualna procjena:** svaki ekspert daje preliminarne ocjene i komentare po dimenzijama (demokratski proces, donošenje odluka, sistem odgovornosti, distribucija resursa);
3. **Zajednička diskusija - radionica:** panel se sastaje i raspravlja o razlikama u ocjenama, usaglašava interpretaciju i kontekst;
4. **Konsolidovana ocjena:** izrađuje se konsenzualna ili prosječna ocjena po svakoj dimenziji, uključujući obrazloženje koje opisuje ključne uzroke i trendove;
5. **Konačni izvještaj:** iznesene procjene učesnika ekspertskog panela neće biti atribuirane uz navođenje imena tako da učesnici imaju najširu slobodu iznošenja vlastitih perspektiva;

Rezultat rada panela:

- **Kvalitativni narativni izvještaj** koji kontekstualizuje kvantitativne pokazatelje, objašnjava uzroke i posljedice zarobljavanja po svakoj dimenziji;
- **Preporuke za reforme** usmjerene na prioriteta područja gdje su identifikovani najveći rizici i prepreke za oslobađanje institucija;

Prednosti uključivanja panela:

- Dodaje analitičku dubinu, te omogućava odgovarajuću nivelaciju tamo gdje postoji razlika u specifičnoj težini pojedinih indikatora i/ili dimenzija i osigurava utemeljenost nalaza.
- Omogućava da se kvantitativni nalazi stave u širi politički i društveni kontekst.
- Pomaže u identifikaciji trendova i neformalnih praksi koje nisu vidljive kroz statistiku.

Obaveze i naknada članova ekspertskog panela:

- Članovi ekspertskog panela trebaju se spremati za učešće na radionici na način da prouče metodologiju i pripremni radni materijal koji će im biti pravovremeno dostavljen prije radionice;
- Aktivno učešće u radu jednodnevne radionice, s tim da se članovi mogu izuzeti od diskusije u onim oblastima gdje smatraju da nemaju dovoljne uvide za davanje kredibilnog mišljenja;